ב"ה

גליונות לשירון בפרשת השבוע

עדוכים בידי נחמה ליבוביץ השנה השמינית

יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער

הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

נצבים-וילך (תש"ט) כ"ט

לפרק זה עיין גם גליונות תש"ד,תש"ז.

א. שאלות ודיוקים ברש"י

xx1) ט ד"ה אתם נצבים — הרא"ם שואל: מה שאמר שזה הכנוס היה ביום מותו, לא ידעתי מהיכן למד זה? אולי תדע אתה?

xx2) " " זקניכם ושוטריכם מה קשה לו ומה תיקן בדבריו אלה?

3) " " מחוטב עציך (א) מה קשה לרש"י?

(ב) מה נשאר סתום בדברי רש"י אלה ותקנו הרמב"ן בדבריו ד"ה ראשיכם שבטיכם החל מן "ורבותינו אמרו"

xx(ג) למה פירש רש"י ביהושע ט' ד ד"ה ויעשו גם המה בערמה: "כמו שעשו בני יעקב בערמה בחמור אבי שכם שהיה חוי ויושבי גבעון מן החוי היו" ולמה לא הביא דברי התנחומא המובא בדבריו כאן?

4) יב ד"ה היום החל מן "דבר אחר:אתם נצבים,לפי שהיו ישראל..." — התוכל למצוא סבה לכך שהשמיט רש"י אחרי "וכן עשה יהושע" את הפסוק המוכיח (יהושע כ"ד א') "ויאסף יהושע את כל שבטי ישראל שכמה..."כפי שהוא מובא במקורו תנחומא נצבים א' וכפי שהביא רש"י אחרי "וכן שמואל".

xx5) יז' פן יש בכם: לפיכך אני צריך להשביעכם — כתב בעל ספר הזכרון: "לא ידעתי מעמו". התוכל למצוא מה קשה לרש"י כאן ומה הצריכו להוסיף מלים אלה?

ב. יז' פן יש בכם שרש פורה ראש ולענה

רש"י ד"ה שרש פורה

עקדה יצחק ... אם היות שמן המחשבה ההיא לא יצאו עכשו הפעולות, אבל אפשר שיהיה שורש מוציא צמח מן ענף פורה ראש ולענה... והנה היה המשל הזה ודאי מליצה נפלאה נופלת יפה על הענין מאד, כי הנה "האדם עץ השדה" (דברים כ' י"ט)... והנה הוא מבואר כי היותר מפורסמות מסגולות כל עצי השדה היא שהשפע היוצא מהאדמה מתהפך בו לפי טבעו ומזגו, עד שרבים מהם יהיו שתולים בתוך הגן ויהיה פרי האחד מתוק והאחד חומץ וזולתו מר והכל לפי מה שעבר בשרשי האילן... וכן באמת הוא בכלל האדם, כי שפע הלמוד היורד עליו מפאת מעלה או מן המלמד, הנה הוא מתהפך בלב כל אחד כפי מה שהוא: האיש הטוב כאשר ישמע דבר אע"פ שיקשה ענינו מתחילה, הנה הוא ישבע ויוסיף לקח וימתיק הענין בלבו, ויוצא פרח ויציץ ציץ ויגמול פרי יפה תאר; אמנם האיש הרע, אע"פ שישמע הדבר הנכון, הנה הוא מתהפך בקרבו לרע ומר ותעל צחנתו כל פרי רע ומר. כי הנה דברי האלה הזאת יהפכו לברכה בלב הטומע היטר והטוב... אמנם האיש הרע הזה הבליעל, בטמעו את דברי האלה הזאת יהפך בלבו הרע הקללה לברכה ולבסוף קללה כפולה תחשב לו.

מה בין רש"י לבין בעל עקדת יצחק בהסבר המשל הזה ואיזה הסבר מתאים לדעתך יותר למהלך הפסוקים?

ג. יז' כי בשרירות לבי אלך

ראב"ע ד"ה למען ספות החל מן "והטעם שלום יהי לי"עד "על כן כתוב אחריו" (וע' ראב"ע שם' יז' ג יז' ד"ה כי קרוב עד "ואין צרך";

" " " " יז' ט' " כי עם קשה ערף ורש"י שם)

רמב"ן ד"ה והתברך בלבבו עד "עם כל ישראל" (שני פרושים)

עקדת יצחק ד"ה והתברך בלבבו; שמתחכם בעצמו לומר: אחר שהאלוהות האלה לא ידעו ולא ישחיתו אלא אצל המודים בתורה ובלתי שומרים אותה; הנה אם כן "שלום יהיה לי" ולא אירע מהם, כי בשרירות לבי אלך לכפור בתורה מעיקרה, והכופר בכל פטור.

x1. לפי איזו מארבע לשונות של "כי" (רש"י בראשית י"ח ט"ו ד"ה כי יראה כי צחקת) מסביר כל אחד מהנ"ל את ה"כי" במקומנו?

xx2. מהו מהלך מחשבותיו של זה אשר "לבבו פונה..."?

השאלות המסומנות x קשות והמסומנות xx קשות ביותר. ענה כפי כחירתך.

תשובות יש לשלח

לנחמה ליבוביץ, ירושלים קיריה משה